

Jeg bringer Landsorganisasjonens kongress en hilsen fra den norske regjering. På regjeringens vegne bærer jeg fram det ønske at kongressen må bli til gagn for arbeidernes faglige organisasjoner i Norge og dermed til gagn for hele landet.

Landsorganisasjonen er tallmessig sett den største organisasjon i Norge i dag. Dens vedtak og de retningslinjer den trekker opp for sitt arbeid har selvsagt den største betydning for landet som helhet. Jeg tror jeg tør si at det har vært av avgjørende betydning for framgangen i arbeids- og næringslivet i Norge etter krigen at det i landets ansvarlige styre og i landets største faglige organisasjon har vært arbeidet mot de samme mål -

- 2 -

de mål jeg vil sette opp i disse punkter:

- 1) Fred, - med frihet og selvstendighet.
- 2) En trygg arbeidsplass for alle som vil og kan arbeide.
- 3) En heving av den alminnelige manns levestandard.

I det moderne samfunn gjør det seg gjeldende sterke økonomiske motsetninger. Spørsmålet er om disse motsetninger må utløses gjennom kamp eller om det kan finnes løsning gjennom forhandlinger og samarbeid. Vi skal aldri glemme at vi alle er i samme båt, at det nok er reelle motsetninger, men også store felles interesser.

Et fattig samfunn har aldri gitt - og kan aldri gi - fagorganisasjonen noe grunnlag for framstöt og landevinninger. Et fattig samfunn förer til arbeidslöshet, lönnspres, kulturpauser og söndagsstillhet i Sosialdepartementet. - Der hvor

intet er, har keiseren tapt sin rett. - Et rikere samfunn, men med rettferdig fordeling mellom samfunnslagene, må derfor være fagorganisasjonens mål - på samme måte som det er statsmaktens. Vi vil - som Landsorganisasjonens formann sa i går - bake den størst mulige samfunnskake, og vi vil fordele den rettferdig. Det er om fordelingen striden står.

Regjeringen er ikke og kan ikke være en regjering for noen enkelt klasse - den representerer hele folket. En regjering for hele folket skal bygge på rettferdighet mellom samfunnsgruppene, men også på solidaritet mellom dem. Det er også de prinsipper fagorganisasjonen bygger på.

Det er riktig at organisasjonene - og det gjelder alle organisasjoner, fra fagorganisasjonen til næringsorganisasjonene og de kulturelle og humanitære organisasjoner - gjør seg

stadig sterkere gjeldende i det moderne samfunn. Det er svært mange som er bekymret over denne utviklingen. Jeg er ikke det. Selvsagt må organisasjonen underordnes og tilpasses i samfunnsmaskineriet på samme måte som alt annet. Men når vi først har fastslått det, må vi også ha lov til å si at organisasjonene utgjør et overordentlig viktig ledd i vår demokratiske styreform, og at vårt demokrati ville være fattig og ufullkomment uten organisasjonene. Erfaringene har jo forlengst lært oss at et sunt og godt arbeidende demokrati krever mer enn alminnelig stemmerett. Stortingsvalg har vi jo bare hvert 4. år, men arbeidet i organisasjonene, i partiene, fagforeningene, i næringsorganisasjonene og de kulturelle organisasjoner, er demokrati i praksis så ~~og~~ å si hver dag i året. I organisasjonene kan medlemmene direkte føre sine meninger og ideer fram,

og krav og synspunkter som vinner almen tilslutning kan med styrke føres videre av de talsmenn organisasjonen selv velger. Det er ikke noen annen form som gir den menige mann en slik anledning til direkte og fra dag til dag å ta del i styre og stell. Denne utfylling - i dagens praktiske liv - av den parlamentariske styreform gir demokratiet en ~~betings~~ berettigelse som ingen annen samfunnsordning hittil har kunnet konkurrere med. Den danner den fullstendige motsetning til diktaturet, hvor den jevne mann ikke har noe å si - hverken i valg eller i organisasjoner.

Noe av det som har gledet meg mest i den siste tiden er at Landsorganisasjonen har tatt opp produktivitetsproblemet til alvorlig drøfting. Det ideelle mål må alltid være å skape det størst mulige produkt med minst mulig slit. Rasjonell

produksjon er derfor ikke bare en viktig oppgave for Landsorganisasjonen - den er like viktig for landet. Arbeiderne og funksjonærene kan tilføre mye detaljkunnskap, mange erfaringer og gode ideer til planlegging og rasjonell produksjon. Ingen har vel, praktisk talt hver eneste dag, lettere for å se hva som mangler i vårt produksjonsliv enn arbeiderne og funksjonærene. Og hva er det som mangler? Jo - det er anerkjennelse og forståelse av hva arbeidsstokkens prestasjoner betyr for det samlede resultat. Vi snakker ofte om sand i maskinene og forstår straks hvilken ulykke det er. Mangel på samarbeid, mangel på anerkjennelse av arbeidsstokkens innsats, er sand i maskineriet i hvilken som helst bedrift. Hvis vi ønsker å ta i bruk de veldige produktivkrefter arbeiderne og funksjonærene og deres organisasjoner betyr, så må

vi finne de arbeidsmetoder som gir arbeidsglede og ~~arbeids~~ tiltakslyst. Det betyr ikke at vi skal avlyse kampen om den rettferdige fordeling av resultatene. Tvert imot. Det betyr at arbeiderne og funksjonærene med full rett kan kreve en rettferdigere og større del av produksjonsresultatet også i den enkelte bedrift. Det faller sammen med vårt felles mål: Å gjøre landet rikere og bedre å leve i for alle dets borgere.

Vi har stort sett hatt gode tider i Norge etter krigen - med hele folket i arbeid. Men tiden foran oss er utrygg og ikke uten mørke skygger. Det er vanskelig å spå, men det er meget som tyder på at vi står foran et omslag i konjunktorene. Vi får mange varsler om at vi lever i en verden hvor ^{for mange områder} Norge ~~er~~ helt ^{at} avhengig av de skiftende konjunkturer og ~~hvor~~ begivenhetene ute ført kan kulkaste mange av våre planer og beregninger.

- på det innenriks politiske område -

Regjeringen har i denne tiden ⁸ en oppgave som går foran alle andre, en oppgave som må prege alt dens arbeid og alle dens beregninger, nemlig den å holde arbeidslivet i gang og trygge arbeidsplassene. Kan vi makte det, så skal vi nok makte resten. Det kan ta tid å løse en rekke av de andre oppgavene, og det kan nok bli noe sut og klage over at "det gangar så seint og så smått", men det blir bare småtteri i forhold til hva det betyr å ha fast arbeid. De som har opplevd arbeidsledigheten i 30-årene, den bunnløse fortvilelse hos den enkelte, hos mor og barn, vanskelighetene for organisasjonene, bedriftene, for handel og jordbruk, for kulturelt og sosialt arbeid, vil være enig med meg i dette. Alle andre oppgaver blir små mot dette ene: å holde folket i arbeid.

Jeg tror vi har muligheter, jeg tror vi kan makte oppgaven,

men vi må være forberedt på å sette statens hele kraft inn på det. Og staten, det er folket - det er organisasjonene - det er til slutt det enkelte menneske. Vi må aldri tro at vi kommer sovende til resultater. Det har fagorganisasjonen aldri gjort og det gjør vi heller aldri i samfunnet som helhet. Vi må ville sette staten i stand til å mestre det store problem: Å skaffe arbeid til hver enkelt mann og kvinne som vil arbeide. Det er arbeidet som skaper et rikt samfunn, et motstandsdyktig, et konkurransedyktig - et levedyktig samfunn. Det er vårt eget arbeid som skaper grunnlaget for kravet om trygg arbeidsplass, rettferdig fordeling og høy levestandard.

Vi kan nok ofte hver for oss synes at øyeblikkets krav er

er det viktigste. Det er i hvert fall det som er lettest å forstå, de krav som det er lettest å samle folk om. Men ansvarlige ledere ~~er et folk~~ må se lenger fram enn til dagen idag. De må se morgendagen og framtiden.

Fagorganisasjonen i Norge har i årene etter krigen vist at den har dette framsyn. Den har vist ansvar ikke bare for dagen, men også for framtiden. Den har vært med på å omforme det norske samfunnet i de siste 50 år. Den skal også være med ~~på~~ på omformingen i de kommende år.

Takk for innbydelse.
Første trykke til i arbeid.